

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 158

Valtuustoaloite donitsitalousmallin käyttöön ottamiseksi Tampereella - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

TRE:1596/02.00.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Strategiapäällikkö Nina Mustikkamäki, puh. 040 138 9234, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakimies Juha Perämaa, puh. 040 503 9038, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä on esittänyt valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupunki ottaa donitsitalousmallin käyttöön strategisessa ja talousarviotyössään. Lisäksi valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki osallistuu aktiivisesti donitsitalousmallin paikalliseen soveltamiseen liittyvään kehitystyöhön yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Donitsitalous on Kate Raworthin kehittämä visio taloudesta, joka mahdollistaa sekä ihmisten että luonnon hyvinvoinnin ja kukoistuksen. Donitsi muodostuu kahdesta sisäkkäisestä ympyrästä: sosiaalisesta perustasta ja ekologisesta katosta. Sosiaalisen perustan 12 ulottuvuutta kuvaavat ihmisten perustarpeita, joita ilman kenenkään ei tulisi jäädä. Sosiaalinen perusta pohjautuu YK:n kestävän kehityksen sosiaalisiin tavoitteisiin. Ekologinen katto puolestaan koostuu yhdeksästä tutkijoiden tunnistamasta planetaarisesta rajasta, jotka säätelevät elämää ylläpitävien luonnonjärjestelmien vakautta ja kestävyyttä. Donitsimallin mukaan ihmiskunnan kestävä tulevaisuus vaatii ekologisen katon rajoissa pysymistä. Donitsitalouden lähtökohtana on muuttaa talouden jatkuvasta bruttokansantuotteen kasvusta kohti kokonaisvaltaisempaa tulevaisuusvisiota, donitsia. Donitsiin pääseminen edellyttää viime vuosisadan talousajattelun hylkäämistä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin, että donitsitalousmallin pohjalta on kehitetty City Portrait -menetelmä ekologisen ja sosiaalisen kestävyuden arvioimiseksi. Menetelmää on pilotoitu ja käytetty useissa kaupungeissa kuten Amsterdamissa, Philadelphiassa, Portlandissa, Brysselissä, Melbournessa ja Kööpenhaminassa. Suomessa Pirkanmaan liitto on tarkastellut kuntastrategioita City Portrait -menetelmällä. Vuosina 2021 ja 2022 Sitra rahoitti Suomen donitsitalous -hanketta, jonka tavoitteena oli lisätä tietoisuutta ja kiinnostusta donitsitaloutta ja kestävyttä kohtaan. Lisäksi hankkeessa selvitettiin, onko donitsitalousmalli käyttökelpoinen ajatusmalli suomalaisen kunnan ja maakunnan perspektiivistä sekä koottiin suomenkielinen työkalupakki kuntien ja alueiden hyödynnettäväksi. Hankkeeseen osallistuivat Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän kaupunki ja Pirkanmaan liitto. Hankkeen yhteenvedossa todetaan, että donitsitalous kiinnosti hankkeen työpajoihin osallistuneita kuntien päätöksentekijöitä, mutta he pitivät mallia teoreettisena ja sen käytännön toteuttamisen arveltiin olevan hankalaa.

Kestävän tulevaisuuden turvaaminen on yhä vahvemmin suomalaisten kaupunkien strategisessa keskiössä ja kestävyden jäsentämiseen on tarjolla erilaisia viitekehikkoja, joissa jokaisessa on oma erityinen näkökulmansa. Tampereen kaupunki on sitoutunut tämän valtuustokauden aikana vahvasti YK:n kestävä kehityksen Agenda 2030 tavoitteiden edistämiseen. Sitoutuminen tuodaan esiin Tampereen strategiassa Tekemisen kaupunki. Tampereen kaupunki on osoittanut sitoutumisensa tavoitteiden edistämiseen myös kansainvälisesti. Kaupunki toteutti keväällä 2022 paikallisarvioinnin YK:n kestävä kehityksen tavoitteista (www.tampere.fi/tampereen-strategia/kestava-kehitys) ja asemoi näin itsensä noin 120 kaupungin joukkoon, jotka olivat toteuttaneet paikallisarvioinnin kesään 2022 mennessä. Suomen kaupungeista arvioinnin ovat toteuttaneet Helsinki (2019, 2021), Espoo (2020), Turku (2020) ja Vantaa (2021).

Tampere on YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden osalta tiiviissä yhteistyössä kansallisesti kuuden suurimman kaupungin kanssa. Tampere on mukana Suomen Kuntaliiton koordinoimassa SDG-tavoitteiden strateginen johtaminen kaupungeissa -teemaverkostossa. Verkoston tavoitteena on Agenda2030 SDG-tavoitteiden paikallisen toimeenpanon tukeminen ja kestävyysmurroksen edellyttämän ajattelu- ja toimintakulttuurimuutoksen aikaansaaminen ja sen tukeminen. Verkosto myös mahdollistaa temaattisen vertaisoppimisen kaupunkien välillä kansallisesti ja kansainvälisesti niin strategisissa johtamismalleissa kuin konkreettisen johtamisen työkaluissa. Tampereella valtuustokauden aikana tavoitteena on viedä yhteistyössä kuuden suurimman kaupungin kanssa tavoitteiden vaikuttavaa edistämistä eteenpäin sekä lisätä kaupunkiorganisaation sisällä tietoisuutta tavoitteiden edistämisestä.

YK:n kestävä kehityksen tavoitteista viestitään ja niitä viedään eteenpäin myös koko konsernin tasolla. Vuoden 2023 talousarviossa on kaikille tytäryhtiöille (ja säätiöille) asetettu kaupunkistrategian tavoitteita tukeva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

yhteinen kestävän kehityksen tavoite: Yhtiöt kehittävät toimintaansa kestävän kehityksen mukaisesti. Yhtiöt arvioivat ja tunnistavat vuoden 2023 aikana toimintaansa liittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteet.

Donitsitalous ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet täydentävät toisiaan. Molempien viitekehysten tavoitteena on sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä tulevaisuus. Tampereen kaupunki on kaikessa toiminnassa sitoutunut viemään eteenpäin YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Kaupunki myös viestii ulospäin tästä sitoutumisesta mm. strategian kautta. Tampere kuitenkin seuraa donitsitalouteen liittyvää keskustelua sekä siinä luotavia toimintamalleja ja työkaluja niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Tiedoksi

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä, Reija Linnamaa, Jukka Männikkö, Nina Mustikkamäki, Sanna Mari Huikuri

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§158

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)